

IVANCSÓ BAZIL

KARÁCSONY Ausztráliában

Urunk születésének ünnepére készülődve érdemes egy kisebb nemzetközi kitekintést tennünk, hogyan is telnek az ünnepek tőlünk távol, más földrészekén, más nemzeteknél. A kereszténység kultúrák és népek egész sokaságát szentelte meg és tette fejlődőképesé, szellemileg termékenyvé. Az egyház változatosságát a hitbeli egység mellett a kulturális sokféleség csak növeli. Ausztráliában élő magyar barátomat, Marikát kérdeztem az ausztrál karácsonyi szokásokról.

KÜLÖNLEGES ORSZÁG AUSZTRÁLIA, HISZEN EGYETLEN ORSZÁG FEKSZIK A TELJES KON-TINENSEN; MÁF FÖLDRÉSZKEKEN ILYEN NEM FORDUL ELŐ. UGYANAKKOR ÉLŐVILÁGA IS VILÁGHÍRŐ: AZ ERSZÉNYES EMLŐSÖK MEL-LETT A HÁROM TOJÁSRAKÓ EMLŐSFÁJ IS ÖSHONOS ITT. MI JELLEMZŐ AZ AUSZTRÁL EMBEREKRE?

Ausztrália valóban a „Land of Plenty” – „a Bőségek Földje”. Amiben pedig netán mégsem bővelkedik, azt az ott élő emberek jóindulatú hozzáállása teszi teljessé.

Mi értesz ezen?

Nemcsak a természet, a tájak és az élővilág bőségesen változatosak, egyediek és lemá-solhatatlanok, hanem az emberi kultúrák is. Ausztrália kulturálisan nem egységes. Ne feledkezzünk el az őslakosokról, akiknek most már minden joguk megvan, kárpótlást kaptak az évszázadok alatt (vagyis a felfedezés kora óta) elszenvedett sérelmeikért. Egyébként az ausztrál emberek mindenkiel barátságosak és nyitottak: könnyen barátkoznak, de – talán a tapintatos barátságból fakadóan is – óvakodnak attól, hogy akár csak egy kicsit is beleszól-janak mások életébe.

Így aztán az Ázsiából betelepült emberek irá-nyában is – akik többnyire más vallások kö-vetői, és Jézus Krisztus születésének ünnepe számukra semmit nem jelent – teljes a toleran-cia. Az Ázsiából érkezett bevándorlók pedig ma már viszonylag sokan vannak.

Az őslakosok és az Ázsiából érkezettek között mennyire jellemző a kereszténység?

Az őslakosok, akiket itt „aboriginal”-oknak nevezünk, ma már többnyire keresztények. Noha kultúrájukat igyekeznek őrizni, a római katolikus vallást a legtöbben felvették. Ha már a kultúrájukról beszélünk, fontosnak tartom bemutatni, hogy soha nem volt írásuk. Őseik az utolsó jégkorszak után érkeztek ide, és az emberiség negyedik (jelenleg legkisebb) alfaja alakult ki belőlük. Hogy az emberi elme meny-nyire csodálatos, az abból is látható, hogy írás nélkül is minden számukra fontos és hasznos tudnivalót át tudtak hagyományozni tanítás és énekek útján az újabb és újabb generáci-óknak, nemzedékről nemzedékre, évezredek-en át. Így például a tájékozódást, az állat- és nö-vényfajokat, a mindennapi élet velejáróit, de még a kígyómarás gyógyításának módját is.

Az Ázsiából érkezettekkel a mai ausztrálok szintén nagyon toleránsan viselkednek. Bár országunk a megalapítása óta keresztény, ma mindenkinek megvan a joga a saját vallá-sát gyakorolni, ebbe az itteniek nem szólnak bele – de barátságokat így is lehet teremte-ni. A karácsony a nem keresztények számára nyilván nem jelent semmit a szabadnapokon túl. Ugyanakkor más előnye is van az ázsiaiak jelenlétének: nemcsak kínai, hanem mindenfé-le távol-keleti konyha fellelhető nálunk, tehát igencsak változatosakat ehetünk.

Hogyan telnek nálatok az ünnepek?

A teljes elfogadásból kiindulva mindenkinek megvan a lehetősége, hogy úgy töltse el az ün-nepeket, ahogyan csak akarja: akár családdal, akár egyedül. Egy-egy család mehet templom-ba, karácsonyi hangversenyre vagy koncertre, vagy akár egy szép karácsonyi műsorra a csil-lagos ég alatt. Itt nálunk ugyanis december 21. a nyári napforduló napja (az északi féltekén a téli napfordulóé), vagyis a karácsony nyáron van, tehát inkább a meleggel küzdünk, mint a faggal. Ezzel együtt a gyermekek számára az iskolai nyári szünet is elkezdődik már ekkorra, a dolgozó felnőttek számára pedig a nyári sza-badságolások ideje van.

Sokan ellátogatnak az óceánpartra, ez per-sze akkor van rendjén, ha előtte a templomi szertartásokon is részt vettek; nyilván olya-nokkal is találkozhatunk, akik ezt megtették a délelőtti folyamán, és olyanokkal is, akik nem. Mindenesetre a nyári forráságban különösen is vonzó az óceánpart. Karavánok tömege érkezik a karácsonyi szabadnapok alatt a víz-parti lakókocsiparkokba, sáttortáborokba vagy nyaralókba. Ilyenkor sok esetben több baráti vagy rokon család választja a közös időtöl-tést, különösen olyanok, akiknek máskor nincs idejük erre. Nemcsak beszélgetésre nyílik ott lehetőség, hanem a különleges tengeri ételek

fogyasztására is salátákkal, utána pedig torta, fagyalt vagy jégkrém következik. Aztán mindenki szörfözéssel, úszással, búvárkodással, jetskizéssel, hajókázással vagy horgászással folytatja az időöltést.

Európából is sokan érkeznek ilyenkor, hogy életükben legalább egyszer megtapasztalják a meleg, trópusi, ausztrál karácsonyt.

Természetesen nem mindenki lakik közel az óceánhoz. Akik távol vannak tőle, azok baráti és családi körben töltik el az ünnepeket. Ők tengeri ételek helyett inkább a nehezebb húsokat és a különleges süteményeket fogyasztják. Grillezni bárhol és bármikor lehet, ha az időjárás is megengedi, tehát éppen nincs eső, és ilyenkor éjszakába nyúlóan adódik lehetőség a beszélgetésre.

Vannak persze, akik nem utaznak el otthonról; többségében ők mennek templomba karácsonykor. Este pedig egész utcák énekelnek együtt karácsonyi énekeket, sokszor a há-

zuk elé kiülve vagy egymást meglátogatva. A kerti medencét is szereti ilyenkor sok család használni. Karácsonyi süteményeink között meg kell említenem a Fekete-erdő tortát, a Pavlova-szeletet és a lángoló karácsonyi pudingot. Persze gyerekszívaj, hangos nevetések, vízpisztolyharc és tűzijáték nélkül nem lenne teljes az este. Azt lehet mondani: az otthoni ünneplés a templomi szertartások után szép példája a szeretet megélésének.

Mi a helyzet az ajándékozással?

Ez is különleges nálunk, mivel az ajándékozás Jézus Krisztus születésének napján, december 25-én történik, és nem 24-én, mint Európában. A vigília szertartásain többnyire olyanok vesznek részt, akik még közel vannak az európai gyökerekhez. Betlehemet itt is szokás állítani, és sok templomunkba eljut a betlehemi láng is.

A családi vacsora előtt közös családi imát szokás mondani, és csak a vacsora végeztével szabad kibontani az ajándékokat. Főként a gyerekek kapnak ajándékot.

Egyébként szinte mindenki nagy figyelmet fordít a háza külső és belső díszítésére is. A családok többsége igazi fát vásárol karácsonykor az illata miatt, de természetesen nálunk is lehet műfenyőt választani. Sokszor a hegyi gumifa (ausztrál őshonos fa, egyáltalán nem fenyőféle) is ki van díszítve a kertekben fényfűzerekkel.

Egyvalami azonban nincs nálunk: a szaloncukor. Van azonban sok más sütemény, ami helyettesítheti az Európában megszokott édességet, mint fentebb említettem.

Az állam figyel az alacsony keresetűekre is, ők ilyenkor étkezési vagy vásárlási utalványt kapnak, hogy nekik is szebb legyen az ünnep.

Mi jellemző a készülődésre?

Nálunk szinte minden katolikus adakozik karácsony előtt: pénzzel, élelmiszerekkel, ajándékokkal vagy a szeretetszolgálatnak végzett kétkézi munkával. Ez a szép készülődés urálja az adventi időszak hangulatát mind az iskolákban, mind a munkahelyeken. A szeretetszolgálat ilyenkor nagyon sok ajándékot kap; nekik is nagy feladat, hogy a sok játéknak, ajándéknak megfelelő gazdát keressenek. Az élő karácsonyfa árának egy részét is a szeretetszolgálat kapja, hogy azt a szegényebbek segítésére fordítsák. Mert akármennyire is jóléti államban élünk – és sokak számára ez az álmok földje –, szegények itt is vannak, még ha nem is olyan nagy számban, mint a Föld más tájain...

Egyébként karácsony napjaiban a római katolikusoknál nagyon sok nyelven lehet szentmisén részt venni, tekintve, hogy itt a Föld valamennyi országából megtalálhatók a római katolikusok. Aki a saját nyelvén akar szentmisét hallgatni, annak alkalmasint sokat kell utaznia, de vannak, akik úgy gondolják, hogy megéri. Mások megelégszenek az angol nyelvű szentmisével is. A keleti katolikus szertartások zöme maronita, melkita és ukrán görögkatolikus, de elvéve vannak örmény, káld, kopt, orosz és szír katolikus templomok is.

Mit üzensz az otthoniaknak?

**Áldott,
boldog karácsonyt kívánok
minden otthon élő
magyar testvéremnek!**

